

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی - پژوهشی فضای جغرافیایی

سال چهاردهم، شماره‌ی ۴۷
پاییز ۱۳۹۳، صفحات ۱۰۱-۱۲۵

محمد اجزاء شکوهی^۱
خدیدجه بوذرجمهری^۲
مصطفی ایستگلدی^۳
مهدی مودودی^۴

بررسی اثرات گردشگری بر کیفیت زندگی جامعه میزبان نمونه مطالعاتی: شهر بندرترکمن

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۲/۰۳/۲۹

تاریخ دریافت مقاله: ۹۱/۰۳/۰۴

چکیده

امروزه گردشگری به‌عنوان گسترده‌ترین صنعت خدماتی دنیا، جایگاه ویژه‌ای در عرصه‌های اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی به خود اختصاص داده است. رشد و توسعه این صنعت در دهه‌های اخیر در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه سبب بازساخت و تغییرات اجتماعی، اقتصادی و محیطی گوناگونی در محیط و جامعه میزبان گشته است. یکی از این ابعاد بسیار مهم بحث تاثیر گردشگری بر روی کیفیت زندگی جامعه میزبان می‌باشد. که در این زمینه مطالعات اندکی انجام شده و به همین خاطر درک محدودی از این مقوله وجود دارد. نوشتار حاضر نیز با درک این موضوع سعی در بررسی اثرات گردشگری بر کیفیت زندگی جامعه میزبان دارد و از این جهت شهر بندرترکمن را به‌عنوان نمونه مطالعاتی

E- mail: shokouhim@um.ac.ir

^۱ - دانشیار گروه جغرافیا دانشگاه فردوسی مشهد.

^۲ - دانشیار گروه جغرافیا دانشگاه فردوسی مشهد.

^۳ - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه فردوسی مشهد.

E- mail: mododi_61@yahoo.com

^۴ - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی دانشگاه فردوسی مشهد.

انتخاب نموده است. روش تحقیق تحلیلی- توصیفی می‌باشد و گردآوری اطلاعات از طریق پرسشنامه در یک نمونه ۳۷۵ نفری از ساکنین شهر بندرترکمن صورت گرفته است. فرایند محاسبات در این مقاله بر اساس روش تحلیل عاملی قرار دارد. به این منظور ۴۸ شاخص در ابعاد مختلف کیفیت زندگی انتخاب شدند که این شاخص‌ها به ۴ عامل تقلیل یافته‌اند و ۷۷/۷ درصد واریانس را در بر می‌گیرند. در بین ۴ عامل برتر به ترتیب نسبت تأثیرپذیری، عامل اقتصادی ۲۸/۵۶ درصد، عامل اجتماعی- فرهنگی ۲۱/۴۴ درصد، عامل فیزیکی (مسائل زیست محیطی) ۱۵/۱۷۳ درصد، عامل فیزیکی (زیرساخت‌ها) ۱۲/۵۹ درصد از واریانس را تبیین می‌کنند.

کلید واژه‌ها: گردشگری، کیفیت زندگی، جامعه میزبان، تحلیل عاملی، شهر بندرترکمن.